

23.3.2020

Jukka-Pekka Rantakokko, UPM

UPM:n kommentit Fingridin reaaliaikaisten joustomarkkinoiden visiosta

UPM kiittää mahdollisuudesta kommentoida Fingridin reaaliaikaisten joustomarkkinoiden visiota. Kommentoimme aluksi visiota yleisesti ja tämän jälkeen keskitymme muutamaasiin kysymyksiin erikseen.

Iso kuva: Matalan kynnyksen joustomarkkinat maksimoivat tehokkuuden

Joustomarkkinoiden jatkokehityksessä on pidettävä kirkkana mielessä ”iso kuva” ja välttää kompastuminen lillukanvarsiin. Mitä moninaisemmaksi ja monimutkaisemmaksi markkinat kehittyvät, sitä tehottomammaksi ne myös samalla muuttuvat. Olemme yhtä mieltä raportin alussa todetusta kasvavasta jouston tarpeesta. Kannatamme myös raportissa perään kuulutettua läpinäkyvyyden lisäämistä, tiedon reaaliaikaista julkaisua, GCT-aikojen lyhentämistä sekä teknisten vaatimusten ja hyväksymisprosessien yksinkertaistamista ja standardisointia.

Raportissa käsitellään hyvinkin yksityiskohtaisesti erinäisiä joustomarkkinoiden kysymyksiä, mutta valitettavasti varsinainen visio tuntuu välillä hukkuvan. UPM:n visio on, että joustomarkkinoille osallistuvan toimijan tarvitsisi tulevaisuudessa käyttää vain yhtä kaupankäyntityökalua tai -alustaa oman joustonsa tarjoamiseen. Yhteinen kaupankäyntialusta päättäisi toimijan siihen syöttämien hintojen ja joustokapasiteettien perusteella, millä markkinoilla jousto toteutuisi riippumatta siitä, onko tarve lokaali vai koko synkronialueen laajuinen.

Visioimillamme joustomarkkinoilla kaikilla toimijoilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet osallistua markkinoille heille soveltuvilla tuotteilla, mutta samalla myös yhtenäiset velvollisuudet reilun kilpailukentän varmistamiseksi. Prosessin helppous houkuttelisi joustoja mahdollisimman paljon markkinoille ja maksimoisi kansantaloudellisen tehokkuuden. Myös joustomarkkinoiden osallistumiskynnys olisi mallissa mahdollisimman matala.

”Self-balancing entity” on tarpeeton

Fingrid esittää uuden ”self-balancing entity” -toimijan määritelmää joustomarkkinoille. Kummeksumme sekä määritelmää että tarvetta Suomen olosuhteissa tällaiselle toimijalle, emmekä pidä toimijan määrittelyä joustomarkkinoiden jatkokehityksessä tarpeellisena.

EU:n Puhtaan energian paketin mukaan itsenäisellä aggregaattorilla pitää olla tasevastuu, mutta ei säätävällä yksiköllä. Näkemyksemme mukaan BSP:n ja säätävän yksikön välistä sopimusta ei missään tapauksessa tule määritellä tai rajoittaa. Kyse on yritysten välisestä toiminnasta ja sopimussuhteista eikä tämän toiminnan sääntely kuulu kantaverkkoyhtiöille. On selvää, että aggregaattorin ja kotitalouskuluttajan suhdetta voidaan säännellä esim. kuluttajansuojan näkökulmasta. Aggregaattorin ja yritysten suhdetta ei kuitenkaan tarvitse eikä pidä säännellä.

Lokaatietieto on tarpeen, mutta sen ei pidä määritellä markkinamalla

Mielestämme joustoressurssin verkkorakenteen mukainen lokaatietieto pitää kyetä ilmoittamaan mahdollisimman tarkasti. Esim. aggregaattorin on kyettävä ilmoittamaan, missä verkoissa sen aggregoima resurssi sijaitsee. Ymmärrämme tarpeen lokaatietiedon lisäämiselle, sillä mm.

pohjoismaisen tasehallinnan muutokset ja EU-tason tulevat kaupankäyntialustat edellyttävät sijaintitietoja.

Lokaatiotiedon lisääminen ei kuitenkaan saa johtaa markkinoiden pirstaloitumiseen. Suomi on pidettävä jatkossakin yhtenä markkina-alueena, jonka sisällä toimijat voivat aggregoida kaikkia resurssejaan. Päivänsisäisille markkinoille ei pidä luoda vuorokausimarkkinoista eroavia markkina-alueita.

UPM vastustaa nodaalimarkkinoiden käyttöönottoa Pohjoismaissa. Nodaalimarkkina johtaisi markkinaehtoisuuden vähenemiseen ja TSO-vetoiseen keskusjohtoisuuteen. Myös joustoresurssien arvot heittelehtisivät niiden sijainnin mukaan, mikä lisäisi epävarmuutta sähköntuottajien ja jouston tarjoajien investoinneissa ja toiminnassa.

Laitteet mukaan säätämään taajuutta automaattisesti

UPM haluaa esittää visioon myös elementtiä, jota siinä ei vielä ollenkaan ole. Verkkoon liitetyiltä laitteilta voisi vaatia taajuussäätöominaisuutta, mikäli tämä ei olennaisesti haittaisi laitteen primääritarkoitusta. Esimerkiksi jääkaappi voisi nostaa/laskea lämpötilaansa 0,5 astetta tai lämmityslaitte nostaa/laskea huoneen lämpötilaa. Samanlaisia ominaisuuksia voisi vaatia myös mm. teollisuudessa paljon käytetyiltä taajuusmuuttajilta siten, että ominaisuus olisi oletuksena päällä ja sen voisi tarvittaessa kytkeä pois. Tällainen vaatimus tukisi verkon tasapainoa, eikä vaatisi uusia markkinoita.

Pekka Tynkkynen
Director, Optimization & Physical Trading

UPM Energy Oy